

VLEKKEN IN ZIJDEN STOFFEN.

De voortdurende uitbreiding der zuivere en toegepaste chemie doet steeds nieuwe tijdschriften ontstaan, die uitsluitend aan bepaalde onderdeelen gewijd zijn.

Sedert het vorige jaar verschijnt nu ook tweemaal in de maand bij de bekende uitgeversfirma VIEWEG EN ZOON te Brunswijk een »Zeitschrift für Farben- und Textil-Chemie», met fraaie platen en monsters van geverwde stoffen. Zoo vindt men in de eerste aflevering van den tweeden jaargang ook een door een monster opgehelderd artikel over de batikkunst, met aanhalingen uit de Bulletins van het Koloniaal Museum te Haarlem.

Het volgende, aan een opstel uit den eersten jaargang (bladz. 544 en 568) ontleend van P. SISLEY, (laboratorium van de verwerij van VULLIOD, ANCEL en Comp. te Lyon) scheen niet onbelangrijk om hier mede te deelen.

Gedurende het bewaren in de verwerijen ontstaan dikwerf vlekken in gewerkte zijden stoffen, waardoor deze geheel bedorven worden en alle kracht verliezen. SISLEY vond door een toeval de oorzaak hiervan in bezoedeling met menschelijk zweet, waarvan bepaaldelijk het daarin voorhanden chloornatrium de schadelijke werking te weeg brengt. Hij kon in alle vlekken dit zout aantoonen en door drenking met een oplossing daarvan de vlekken nabootsen. De grens der werking ligt bij 0,2 pct. zout op 100 gew. deelen der zijde; bij 0,5 pct. vereischt de vlekvorming een jaar tijd; bij 1 pct. twee maand en als men 2—5 pct. zout neemt, wordt zij reeds binnen zeven dagen zichtbaar. Met metaalverbindingen bezwaarde zijde wordt sneller door het zout vernield dan onbezwaarde. Op gelijke wijze als 't gewone zout werken de chloorverbindingen van kalium, ammonium, magnesium, calcium, baryum, aluminium en zink. De medewerking van lucht en vocht is voor de vlekvorming vereischte.

Het onderzoek leerde, dat de vlekken vooral voorkwamen op de plaatsen waar de zijde veel moest zijn aangeraakt, b. v. daar waar een draad afgeknapt en weer aangehecht was en voorts ontstonden

zij vooral in den zomer, wanneer de handen der werksters licht klam zijn.

Ter vermindering van dit euvel raadt SISLEY aan: streng toe te zien dat de arbeidsters steeds zindelijke en droge handen hebben. Voorts slechts appreturen te bezigen, die vrij zijn van chloorverbindingen en bij weven en spinnen van geen zeep gebruik te maken. Eindelijk voor het reinigen der stoffen hoofdzakelijk zuivere benzine te nemen, in elk geval nooit zeep of andere chloornatriumhoudende stoffen.

Over de wijze, waarop het zout vernielend werkt, laat SISLEY zich niet uit, doch de veronderstelling ligt voor de hand, dat er chloor wordt vrijgemaakt, al is de vraag hoe dit dan geschiedt niet gemakkelijk te beantwoorden.

R. S. T. J. M.